

SKULPTUR ELLER NATUR PÅ EKEBERG?

Tekst og foto: Marit Bache

AV alle tiltak som foreslås i naturen på Ekeberg i Oslo, i to ulike reguleringsplanforslag, er Christian Ringnes' ønske om skulpturpark i furuskogen rundt Ekebergrestauranten det aller alvorligste. Alle de store installasjonene: gondolstasjon (600 m²), vannspeil (400 m²) og paviljong med plattning (170 m²), er lagt i «lokalitet 1253, Gammel furuskog». I anleggene ønskes aktiviteter for mange mennesker, alt fra matservering og utstillinger til virtuelle kikkerter som ser inn i fortiden. 100 skulpturer er foreslått i planområdet totalt og mange av dem havner i denne skogen. Som lommekjent turgåer opplever jeg skogen her som Ekebergs aller vakreste område, særskilt rikt på naturopplevelser.

Rike naturverdier

Rapporten Naturverdier på Ekeberg bekrefter rike naturverdier i furuskogen, med sårbare og til dels sjeldne kvaliteter, blant annet i kjerneområde 4, Sigevannspåvirket lågurtskog. Gondolstasjonsbyggene foreslås delvis inne i kjerneområdet. Hovedstrømmen av turister skal gjennom her. Parklommene som ønskes gjenopprettet ligger også i furuskogen, den ene i kjerneområde 4.

Furuskogen som i hovedsak ligger i 1253, og som også har innslag av mange ulike løvtrær og noe gran, er svært fuglerik. Bøksangerens spesielle sang lyder her, av og til gjennom hele dagen, mens den flytter seg fra tre til tre i underskogen av løv mellom de gamle furuene. Det skrånende underlaget i og rundt kjerneområde 4 er typisk bøksangerbiotop. Arten står på lista over truede arter i Norge (Rødlista).

Mens bøksangeren synger utover forsommeren, kan man følge med på oppdragelsen av neste generasjon flaggspetter. Jeg har sett dvergspett, grønnspekk og svartspett på Ekeberg, men i furuskogen er det flaggspettene som rår. Du kan oppleve mor og barn flaggspett klatre oppover stammen til den døde og beste toppen av furutreet før ungen får maten sin. Etter hvert møter du ungfuglene rundt i hele området på egenhånd, klossete og lett synlige. Spetter er som kjent en nøkkelart i naturen. Er det mange spetter, er det mye annet liv også. I skogen her fins typiske skogsfugler som granmeis, toppmeis, trekryper og fuglekonge.

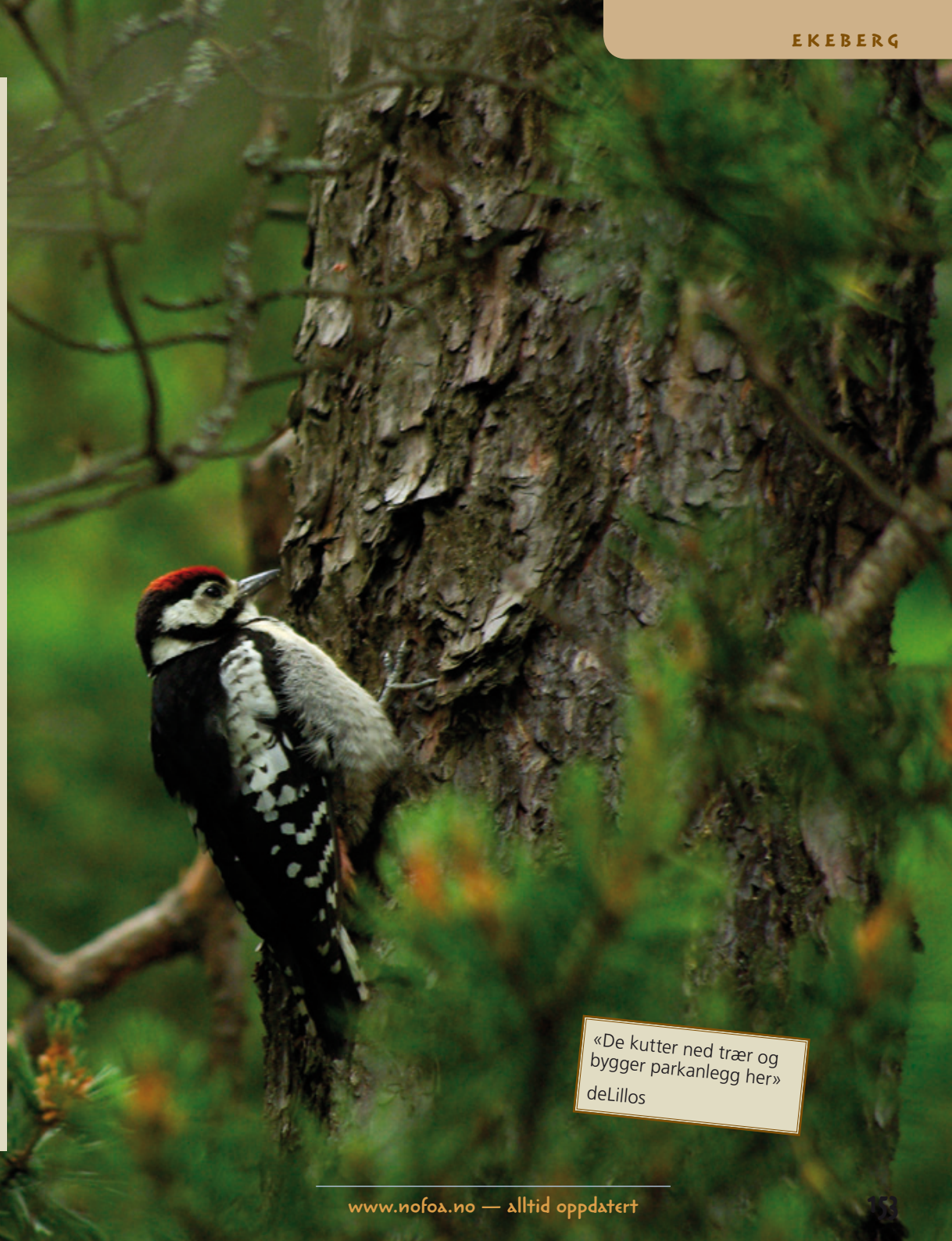
Her er spettmeis, grønnsisik, bjørkefink og rødvingetrost. Her er munk, møller og stillits, trepiplerke, dompap og gråfluesnapper – og mange mange flere. Over 80 arter er observert på Ekeberg, mange av dem i naturskogen her, hvor også ekorn trives godt.

Skulptursti?

Mellom installasjonene, men også utenom, er det tegnet inn nye grusveier hvor det i dag er tråkk og smale stier. Skulpturparken planlegges som et masseturistprosjekt med opptil en million besøkende i året. De aller fleste vil komme i hekketida og på de mest besøkte sommerdagene anslår planleggerne 4000 personer per dag. Nye grusveier gjør skogen mer fragmentert og forstyrrelsen av fugle- og dyrelivet øker drastisk når folk i stort antall ledes inn i relativt sett fredelige områder.

To grusveier er spesielt skadelige. «Skulpturstien» sørover fra Ekebergrestauranten til «Tyskertrappa» og ny grusvei vest for steingarden i skogen inntil gressletta vest for Ekeberg Camping. Sistnevnte ligger midt i bøksangerskogen hvor det i nord knapt er noe synlig tråkk fra før.

«Skulpturstien» vil erstatte det som i dag er en smal natursti med røtter og barnåler med grusvei, lys og skulpturer. Mange maurtuer og mye død ved, både liggende og stående preger stien i dag. Mosene på fjellet er dessverre blitt borte etter at kulturmyndighetene har lett etter helleristninger, men her fins sopp, lyng og vakre blomster.

«De kutter ned trær og bygger parkanlegg her» deLillos

Naturverdier på Ekeberg

Produsert av BioFokus 22.10.2008. Kartgrunnlag Oslo kommune

Boksanger synger flere steder i Ekebergskogen

Småfuglstien

I min verden har denne stien fått navnet Småfuglstien, fordi det alltid er veldig mye fugl å se og høre her. Småfuglstien ligger i Spetteland, da flaggspettene er stabilt og aktivt til stede. Halvparten av stien, furuskogen nordligst i lokalitet 1420 mellom Ride-sletta og Svenskesletta (Hundesletta) ble tatt inn i Skulpturparkområdet underveis i planleggingen, uten politisk vedtak. Vakre og viktige døde trær, med hull etter matsøk og hekking, står nå i fare for å bli ryddet vekk da slike trær ikke er ønsket i og langs veien av Christian Ringnes og planleggerne.

Grusveien er forsøkt gjort mer spiselig i siste versjon av reguleringforslaget ved at bredden nå er redusert med 0,5 m og inngrepet kalles «turdrag» i

stedet for «park» på plankartet. Realiteten er den samme: En rik og vakker naturlig skog med mange døde trær og mye fugl blir gjennomskåret av vei med lys. Mange mennesker skal ledes hit i stedet for å gå på hovedgangveien som går parallelt med stien få meter unna. Skogen hvor Skulpturstien er lagt, grenser til naturreservatet i vest. I overgangen til sletta er det aktivt fugleliv der det vil settes en kjempe-skulptur. Her kan man treffe på mindre flokker av stær (rødlistet). Og skogdue (rødlistet) er også observert i skogen mellom slettene.

Nå er skulpturparksaken ute til offentlig ettersyn og alle som vil kan uttale seg. Det er foreslått mye lys i planområdet, både vanlig veibelysning og effektbelysning av bygninger

og skulpturer. Hvordan dette påvirker fuglelivet får andre uttale seg om, men opplevelsen av det i skumringen morgen og kveld blir i alle fall kraftig redusert. Urovekkende er også forslagene om mye mer utsikt, fordi det vil medføre betydelig hogst og fjerning av busk og kratt. Ny utsikt ønskes overalt i skogen, fra gondolstasjon, paviljong og vannspeil, men også fra veier og parklommer, selv om det fins en rekke etablerte utsiktsplasser. Med enkel tynning av løvoppslag kan disse holdes ved like. Jeg frykter for at eldgamle treskulpturer, med og uten hull, rundt omkring i hele furuskogen går overende.

Anleggsområde i 15 år

Skulpturpark er sikkert en festlig opplevelse for mange, men alle som virkelig tar innover seg hvilke miljøutfordringer vi står overfor, bør likevel avvise dette prosjektet. Natur- og friluftsansjonene plikter å være vaktbikkje i denne saken og folk flest bør bry seg. Konsekvensen av store turiststrømmer og mye naturfremmed aktivitet i skogen blir store og kan ikke bortforklares av ulike søkte regnestykker, slik

forlagsstillerne forsøker. Faktum er at gravemaskiner og motorsager skal sørge for nye bygninger og nye veier og at skogen blir et vedvarende anleggsområde over 15 år, da parken skal utvikles gradvis. De alvorligste inngrepene foreslås i sentrale og sårbare deler av planområdet. De bratteste partiene i skråningen får færre inngrep, men også her er det tvilsomme forslag.

Reguleringsarbeidet på Ekeberg er delt i to planer. Også i skogteiger lenger sør som grenser til skulpturparkplanen, er det foreslått tiltak som må ses i sammenheng med skulpturparken. Blant annet foreslås fornminnepark i den rike sumpskoglokaliteten 1251 og i 1252. Man vil også ta gressarealer til parkeringsplasser for turistbussar og lage ny trefelts vei ved Gamle Ekeberg hovedgård. Samlet sett er presset på Ekeberg stort, og alt kan ikke nevnes her.

Naturlig treskulptur i spetteskogen mellom Ridesletta og Svenskesletta (Hundesletta). ↗

Skulpturstien er foreslått som belyst grusvei gjennom skogen. →

Det fins mange ekorn i de gamle trærne i skulpturparkområdet. ←

Folkeaksjonen for bevaring av Ekebergskogen

På følgende nettsted finner du underskriftskampanjen for Folkeaksjonen for bevaring av Ekebergskogen:
folkeaksjonen.wordpress.com

